

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

63. Tertia: Sine gratia Dei credentibus, volentibus, desiderantibus, conantibus &c. nobis misericordia confertur divinitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

experimentum claribus indicat, Cassianus de actibus quidem naturalibus, qui tamen per gratiam primi hominis, qualem Scholastici isti norunt, fierent, loquebatur; ut supra non nihil, & alibi latè demonstratū est: isti verò Scholastici de illis actibus bonis, qui absque omni omnino gratia, non solum Christi Salvatoris, sed etiam primi hominis, per puras naturæ perditæ vires profertur: à eiusmodi bonis actibus Massilienses isti plerumq; horruerunt. Quapropter quantum gratia primi hominis naturam naturam sperat tantum hallucinationis en route Massilienses à recentioribus nostris sperantur.

NOTA LXI.

Multa propositiones apud utrosq; vera. Prima: Gratia non sibi subiecit humanam voluntatem.

Iam verò ex his que diximus funditus illam propositionem damnatarum, sensus intelligitur, de quarū aliquibus superius non nihil locuti sumus. Prima est, quod *Voluntas hominis divina gratia sibi pareret opem; non gratia humanam subieceret voluntatem.* Significabat enim Massilienses, voluntatem hominis, cum naturali libertate, quamvis cum gratia sine qua non, credebat Deo, efficere ut ea sine occasione, sine colore, sine merito, Deus gratiam illam Christi largiretur, qua voluntas ad incrementum fidei, virtutesque omnes Christianas, Deo donante peringeret. In qua sanè sententia gratia Christi non subiecit sibi voluntatem, sed illa jam ante subjecta Deo, gratiam sibi ipsa sua potestate pariebat. Loquuntur enim de illa vera gratia medicinali Christi Salvatoris, quam solum vel penè solum, Augustino teste, universæ Scripturæ & Ecclesiastica monumenta prædicare videntur.

In qua quidem priore sententiæ illius parte, recentiores isti Massilienses dissimiles placent. Nam quia veram illam Iesu Christi medicinalem gratiam non aliter norunt, quam ut oppugnent & expugnent, nunquam etiam in illorum sententia, voluntas hominis divinæ gratiæ sibi parit opem, ut potè ejus nunquam se indigere profitentur. Miseram enim voluntatem suam tantà libertate utrimq; præditam putant, ut cum sola illa Adami & Angelorum gratia, que nullo pacto est Christi medici & Salvatoris auxiliū, se non solum credere, ut Massilienses, sed & diligere Deum, & omnia omnium virtutum opera se perficere posse arbitrentur. Ex quo nascitur, ut propositionis quoque istius pars posterior, in istorum opinione non secus ac Massiliensium, verissima castissimaq; sit. Nunquam enim apud ipsos gratia sibi humanam subiecit voluntatem. Non illa Adami, quia illa nunquam habet, aut habere potest hoc officij, cum nihil tribuit, nisi *posse velis*, & ipsa voluntas gratiam subiecit sibi: non vera Christi gratia, quia illam quam possunt remotissime ab omnium fide & sententia exterminant.

NOTA LXII.

Secunda: Ut à peccato purgemur voluntatem nostram Deus expectat.

Altera à Massiliensibus asserta & à Concilio Arausicano damnata propositio est, quod, *ut à peccato purgemur, voluntatem nostram Deus expectat: non autem, ut etiam purgari velimus, per sancti Spiritus infusionem & operationem in nobis fiat.* Quod eo sensu asseriebant, quia celesabant impetiri nolle Deum infidelibus peccatorum purgationem, sive remissionem, nisi prius possibilitate seu libertate naturali crederent, eo modo quo istud Massilienses cum gratia Adami fieri posse statuerant, ut supra declaratum est.

Idem omnino recentiorum opinio vel certum & in confesso statuit. Neque enim putant, haud secus ac Massilienses, per S. Spiritus infusionem, & operationem fieri, ut velimus; quasi Deus per verum adiutorium medicinale Christi Salvatoris ipsum velle largiretur; sed per auxiliū sine quo non operari tantum modo posse si velit, ita ut velle purgari, naturali libertati superstiti relinquere. Hoc verò ipsum & nihil aliud est, expectare Deum, ut purgari velimus; quemadmodum etiam supra exposuimus.

NOTA LXIII.

Tertia: Sine gratia Dei credentibus, volentibus, desiderantibus conantibus, &c. nobis misericordia confertur divinitus.

Tertia est, quod *sine gratia Dei credentibus, volentibus, desiderantibus, conantibus, laborantibus, vigilantibus, fidentibus, petentibus, querentibus, pulsantibus, nobis misericordia confertur divinitus; non autem ut credamus, velimus, velis ac omnia sicut oportet agere valeamus, per infusionem & inspirationem sancti Spiritus in nobis fiat.* Quibus verbis hoc Massilienses intendebant, quod Dei misericordia gratiam tribuens daretur hominibus credentibus, & volentibus, & illos actus exercentibus sine gratia Christi Salvatoris, qua ipsum velle, credere, desiderare, petere, &c. inspiratur. In his enim actibus meritum divinæ misericordiæ collocabant. Putabant enim non esse opus gratiæ Christi Salvatoris voluntati actus illos infundente ac tribuente, sed satis ad eos efficiendos robustum esse liberū arbitrium cum solo primi hominis adiutorio, quo donetur ei tantū posse si ipsū arbitriū velit, quemadmodū in præcedentibus à nobis paulò ante, & alijs locis ex professo explanatum fuit.

Hæc verò ipsissima est recentiorum sententia: quam ex professo in omnibus disputationibus suis hæc de re passim tradunt. Nec isto adhuc contenti ulterius docent, non solum petentibus & volentibus cum illa Adami gratia, divinitus conferri misericordiam; sed etiam petentibus, desiderantibus, conantibus per solā naturalis arbitrii potestatem, sine ulla gratia etiam sine qua non, misericordiam tribui, & oppositum indignum esse misericordiæ Dei. Nam verba Iesū de faciente quod in se est per puras naturæ vires: *Maxime decere Deum, ut in primis in eos suam misericordiam effundat, qui ei impeditur non obediunt, & viribus naturæ recte uti conantur.*

27. 9. do ha
res res. 6. 6.
7. 6. 21.

In Epist.
Prosop ad
Aug.

Vid. Epi. 95.

Conc. Araus.
can. 4.

Conc. Araus.
can. 6.

Vide lib. 3.
de heres. Pel.
c. 6. & 12.

Et de gratia
efficacia 13.
43.

Molin. q. 14. *conatur.* Et Molinæ: Incredibile videtur, quod ligatur. 13. *disp.* num. infinita Dei clementia clausisse eum viscera misericordie sue, ut constitueret, quicquid talis peccator ex suis naturalibus facere attentaret, nunquam se opem laturum, ut a peccatis reijgeret.

Ibidem. Quæ profectò Massiliensium dictis à Concilio damnatis, longè ac diversis ex causis jam supra tactis deteriora sunt. Nam consequenter, in eodem loco nudis viribus naturalibus triboit, agredi velle opus aliquod ex his quæ ad iustificationem spectant; desiderare ut filij Dei fiant; facere aliquid ut fidem amplectantur, vel ut a peccatis doceant; conatur aliquos edere; conari Evangelicæ doctrinæ assentiri, & similia.

Ibid. disp. 11. Quibus addit excellentiora Lessius: *Flavijus assisnere,* quo excellentius vix Christi gratia tribuit; secundum dictamen rationis velle vivere, prædicationem Evangelicam perpendere, ut possint ad fidem & iustitiam pervenire; concipere ingens desiderium salutis beatitudinis, & petere à Deo ad illud perducere. Denique propositum recte vivendi, sequendi dictamen rationis, emendanda vita, nemini faciendi quod tibi volis fieri, placendi Deo, & similes actus, absque ullo auxilio supernaturali conceptos. De cuiusmodi actibus &c. cur non possint dici dispositiones remota ad auxilium gratiæ? Quam ista & huiusmodi ex diametro S. Prosperi & Augustini doctrinæ repugnent. Recentiores isti nullo pacto vident, quia ab eorum principiis diiunctissimi sunt. Quod quia non est hic iterum demonstrandi locus videat Lector ea quæ lib. 3. & 4. toto de Statu naturæ lapsæ diximus.

Num. 4. Nec verò sese præclarè tutatos putent, quod dicant huiusmodi opera non fieri sicut oportet, prout ex eodem Concilio Massiliensibus hoc fieri voluisse, perspicuum est. Non enim satis attendunt isti Doctores, quid sit opus aliquod bonum fieri sicut oportet. Exponunt hoc ipsi quidem diversis ac miris modis, qui nunquam antiquis gratiæ defensoribus vel in mentem inciderunt, prout cuiusque sententiæ magis expedierit: sed si Augmentem assecuti essent, ex cuius doctrinæ verba ista sumpta sunt, jam intelligerent, opus fieri sicut oportet non aliud esse, quam rectè, sincerè, ex animo, non carnali intentione fieri. Quod qui accuratius asserunt, & plenius sibi perfunctum velint, legat ea quæ diversis locis diximus. Ista verò ratione posse naturæ nudæ viribus opera ista bona fieri, sententia inter ipsos explorata est.

Apud Less. in app. ad 6. 10. n. 34. lib. 6. c. 12.

Id. lib. 1. de statu jur. nat. cap. 11. & lib. 3. de grat. Christi. Sicut. c. 12. & 12.

Conc. Araus. sic. can. 6.

NOTA LXIV.

Quarta: Humilitati & obedientiæ humanae subiungitur gratia adiutorium.

Quarta est, quod humilitati, aut obedientiæ humane subiungerent gratia adiutorium, nec ut obedientes & humiles simus, ipsius gratia, donum esse consentirent. Sentiebant enim gratia Christianæ adiutorium quo Deus operatur in nobis velle & perficere, non dari nisi postquam humiliatio nos sub auctoritate primæ veritatis revelantis, obedi- villemus fidei, credendo per humane voluntatis vires huc illuc cum adiutorio Adæ sese flectentis, propositæ veritati. Nam hoc est illud decaptatum initium fidei, quod non nisi nos humiliando sub potenti manu Dei, & obediendo prædicationi, obtineri poterat. Hoc item quod adiungitur, quod nollent huiusmodi obedientiam

A esse bonum GRATIA DEI. Non enim gratia Adami, live sufficiens, live congrua, live sine qua non, sed sola medicinalis Christi Salvatoris gratia donat, velle, & obedire, & credere revelanti Deo. Quicquid aliter cum quocumque gratiæ adiutorio sit humilitas & obedientia humana est, & liberi arbitrij factus.

Recentiores multò longius recesserunt. Nam præter quàm quòd similiter sentiant non esse ipsius gratiæ Christianæ (de qua semper sermo est) donum ut obedientes fidei atque humiles simus, sed hoc fieri cum solo adiutorio sine quo non flexibilitate, seu ut Celestinus Papa loquitur, possibilitate voluntatis naturalis, ne quidem subiungunt isti obedientiæ gratiæ verè adiutorium, sed sicut obedientiam fidei, ita obedientiam quoque omnium mandatorum fieri posse naturalibus ipsdem viribus tradunt, Deo subditum illam obedientiam per verè Christi medici gratiam non inspirante, vel donante.

NOTA LXV.

Quinta: Aliqui per liberum arbitrium ad gratiam baptismi venire possunt.

Quinta est, quod Massilienses, aliquos per liberum arbitrium ad gratiam baptismi posse venire contempserunt. Nempe quia sentiebant, postea solâ primi hominis gratiæ sine qua non, solum liberum arbitrium sufficere non minus nunc, quàm in Adamo sufficere, ut ad baptismi gratiam volendo accedamus. Nam ut ad Adamum illud potuisse Concilium nobis indicaret, statim adiecit, quod is qui hoc statuit. Non omnium liberum arbitrium per peccatum primi hominis esset infirmatum: quasi diceret, rectè hoc assereretur si liberum arbitrium per peccatum primi hominis non esset infirmatum, sed in suo naturali vigore & possibilitate persisteret. Quam ob causam etiam inferius dicit: Per peccatum primi hominis ita inclinatum & attenuatum fuisse liberum arbitrium, ut nullus postea aut diligere Deum sicut oportet (id est, non carnaliter) aut credere in Deum, aut operari propter Deum quòd bonum esse possit. Aperitissime per illud (postea significans, antea id primos homines per liberum arbitrium potuisse: quia quando nullâ interiori concupiscentiali servitute premebatur, nullâ rixâ turbabatur, cum solo auxilio istius status proprio, sine quo nihil poterat, liberum arbitrium sese ipsum naturalibus viribus suis ad credendum, volendum, diligendumque se debet. Attenuatum verò & infirmatum nihil istorum postea potuit, sed medicinâ gratiæ potentiore ipsius imbecillitati opitulante, velle, credere, diligere voluntati fractâ primæ veritatis libertate claudicantè largiendum fuit.

Recentiores nostri longè animosius & periculosis in hac re progressi sunt. Non enim solum ad baptismi gratiam per liberum arbitrium, sed ad iustitiam, ad mandatorum omnium observationem, ad perfectionis apicem; ad ipsum cælum per liberum arbitrium se venire posse contendunt. Nam in omnibus istis sublimibus & heroicis operibus, nihil omnino ulterius postulant, quàm illam solam gratiam, cum qua primus homo ante peccatum per liberum arbitrium

Conc. Araus. sic. can. 6.

Conc. vii.